

بررسی تطبیقی الگوهای پایدار معماری ایرانی با الگوهای معماری اکوتک

محمدرضا شکوهی¹، شیوا یگانه^{2*}، مسعود وحید وحدت طلب³

1- محمدرضا شکوهی، دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه هنر اسلامی

تبریز، ایمیل: artwar1989@gmail.com

2- شیوا یگانه، دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه هنر اسلامی

تبریز، ایمیل: shivaa.yeganeh@gmail.com

3- دکتر مسعود وحید وحدت طلب، استادیار گروه معماری دانشگاه هنر

اسلامی تبریز.

چکیده

امروزه حفظ منابع طبیعی خدادادی، عدم آلودگی محیط زیست، حداقل مصرف انرژی‌های فسیلی و هم‌زیستی با شرایط طبیعی و اقلیمی از طریق تدابیر معماری و شهرسازی از موارد مهم در طراحی و ساخت مجتمع‌های زیستی است. به تبع اهمیت این موضوع، روز به روز توجه، گرایش و جهت‌گیری سبک‌های معماری نیز در جهت رسیدن به شریط آسایش حداکثری با استفاده از حداقلی از منابع انرژی‌های فسیلی گردیده است. ایران سرزمینی با اقلیم متفاوت است، با تاملی در معماری گذشته ایرانی می‌توان دریافت که مردم این سرزمین ضمن توجه به نیازهای زیبایی‌شناختی، توانسته‌اند خود را با ظرفیت‌های طبیعی و زیست‌بومی بستر تطبیق دهند. فنون به کار رفته در معماری اصیل ایرانی، بسیاری از مفاهیم نوین در عرصه معماری همساز با اقلیم را در برمی‌گیرد. معماری ایرانی گذشته ما طبیعت‌ساز است. در این نگرش طبیعت برای انسان مانند رحم و چنین شکل‌گیری روح است که با فاصله گرفتن از آن نمی‌توان به تکامل روحی رسید (معماری تکمیل‌کننده طبیعت). حال آنکه معماری اکو- تک رویکردی طبیعت‌گرا دارد و در حقیقت نگرش آن به طبیعت، نگرش طبیعت‌گرای شکلی است. در این نگرش طبیعت آسایش‌بخش انسان است و معماری در حال همشکلی با طبیعت است. در این مقاله، نخست با مرور اجمالی در مفهوم، اصول و ویژگی‌های معماری اکو- تک و سپس اصول و الگوهای معماری ایرانی به عنوان بستر اصلی مطالعه، در مقام مقایسه به بیان مهمترین الگوهای کهن پایداری (که قرن‌ها پیش در معماری این سرزمین وجود داشته است) با مفاهیم نوین پایداری در عصر حاضر می‌پردازیم.

واژه‌های کلیدی: معماری اکو- تک، الگوهای معماری ایرانی، پایداری، الگوهای شهری ایرانی، طبیعت.

1- مقدمه

انسان همواره برای غلبه بر طبیعت از معماری به عنوان یک ابزار بهره‌جسته است. در آغاز ستیز با طبیعت، به نوعی تضادگونه با بهره‌گیری از خود طبیعت و مصالح ارگانیک آن مانند چوب، سنگ و خاک